

*Maria Wrocławska**
Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego
Łódź

**BIBLIOTEKA UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO BAZĄ SUKCESÓW
NAUKOWYCH UŻYTKOWNIKÓW?
ZMIANY W ORGANIZACJI KOMUNIKACJI NAUKOWEJ
W LATACH 2006–2007**
[THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ŁÓDŹ AS A BASE FOR SCHOLARLY
SUCCESES OF THEIR USERS?
CHANGES IN THE ORGANIZATION OF SCHOLARLY COMMUNICATION
IN THE YEARS 2006–2007]

Abstrakt: Dobudowanie nowego gmachu Biblioteki UŁ i zastosowanie w nim wolnego dostępu zmieniło całkowicie organizację przestrzenną BUŁ, a co za tym idzie – także organizację udostępniania i obsługi informacyjnej czytelników. Tradycyjne udostępnianie i procesy biblioteczne (obsługa magazynów zamkniętych) zostało kompleksowo połączone z nowoczesną technologią. Wprowadzono bezprzewodowy internet, wielostanowiskowy dostęp do elektronicznych źródeł informacji (też dostęp domowy) oraz dostęp w nowoutworzonej czytelnicy do powiększającej się systematycznie liczby skanów i mikrofilmów zbiorów BUŁ. Współpraca specjalistów dziedzinowych z czytelnikami i wydziałami przynosi pierwsze efekty. Wprowadzone zmiany są oceniane przez czytelników jako istotne udogodnienia w ich pracy naukowej, co potwierdzają statystyki za 2006 i 2007 r.

BIBLIOTEKA AKADEMICKA – BIBLIOTEKARZ DZIEDZINOWY – ŁÓDŹ – OBSŁUGA INFORMACYJNA – UŻYTKOWNICY

Abstract: The newly added building of the Library of the University of Łódź and the system of open access to library shelves recently implemented in this building, have radically changed the organization of library interior and resulted also in re-organization of circulation and information services. Traditional ways of accessing library materials as well as library processes (closed stacks) was integrated into one complex system with modern technologies. The library implemented wireless access to the Internet and multi-station access to electronic sources of information (also from outside of the library or university network) as well as access to systematically growing collections of scans and microfilms of selected library resources in a newly created reading room. The cooperation of subject librarians with readers and faculties has had its first effects. Changes introduced by the library are appreciated by its users as important improvements facilitating their scholarly activities, what is proved by statistics from the years 2006 and 2007.

ACADEMIC LIBRARY – INFORMATION SERVICES – ŁÓDŹ – SUBJECT LIBRARIAN – USERS

*

* *

* St. kustosz dypl. mgr MARIA WROCŁAWSKA, dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego; mgr matematyki i Studia Poddyplomowe Informacji Naukowej. Dwa najważniejsze artykuły: (2002) *Zastosowanie w bibliote-karstwie analizy systemowej w ujęciu J. Dietrycha*; (1999) *Normy pracy w bibliotekarstwie polskim*. Adres elektr.: majaw@iry.s.uni.lodz.pl

Celem tego szkicu jest ocena zmian, jakie zaszły w komunikacji naukowej w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego oraz wykazanie, że BUŁ w swoim obecnym kształcie w istocie dobrze służy wszelkim swoim czytelnikom w osiąganiu sukcesów naukowych.

Opracowanie to jest studium pojedynczego przypadku – zmian w organizacji komunikacji naukowej w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego, przeprowadzonych w ciągu roku i jednego kwartału. Krótki czas doświadczenia powstrzymuje przed daleko idącymi uogólnieniami, umożliwia jednak – na podstawie obserwacji i statystyk – formułowanie pierwszych pozytywnych wniosków.

Nie można wiązać pojęcia sukcesu naukowego wyłącznie z pracownikami nauki – osobami mającymi tytuły naukowe. Dla nich sukcesem naukowym jest np. habilitacja, kolejna publikacja, następna książka; dla studentów natomiast – zaliczony egzamin lub kolokwium, udana praca magisterska, dla uczniów – dobrze zdana klasówka; dla innych czytelników sukcesem naukowym jest każde osiągnięcie, które za sukces uznają.

Biblioteka uniwersytecka jako biblioteka naukowa i zarazem publiczna służy wszystkim zainteresowanym bogatymi zasobami, zbiorami i usługami.

Wprowadzenie – warunki lokalowe

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego powstała w roku 1945. Dopiero w styczniu 1960 r. wprowadziła się do własnego budynku (12 266 m²) składającego się z gmachu głównego i 11-kondygnacyjnego magazynu, połączonych przewiązką, oraz z pawilonu z aulą. W głównym gmachu podstawowe funkcje zewnętrzne rozmieszczono na trzech poziomach: katalogi na parterze, Wypożyczalnia i Oddział Informacji z czytelnią na pierwszym piętrze oraz dwie czytelnie: Główna (z antresolą) i Czasopism na drugim piętrze. Do magazynu przewidzianego na ok. 1 milion, biblioteka wprowadziła się już z 600 tysiącami woluminów. W ciągu dwudziestu lat magazyn zapełnił się, co spowodowało konieczność – przed następne ponad dwadzieścia lat – ciągłych przeniesień zbiorów, zagęszczania i zmian funkcji pomieszczeń. To zaś było z uszczerbkiem dla warunków obsługi czytelników i pracy bibliotekarzy. Szczególnym utrudnieniem stało się skomplikowanie drogi książki, krzyżowanie się dróg książki i czytelnika oraz ciasnota Wypożyczalni i Czytelni Oddziału Informacji Naukowej.

W początku 2006 r. czytelnicy mogli korzystać ogółem ze 160 miejsc w czytelniach głównych i specjalnych.

Wprowadzenie – automatyzacja

Mimo problemów lokalowych w Bibliotece – począwszy od 1993 r. – instalowano sieć lokalną połączoną z internetem i komputery udostępniające bazy danych. Szybki postęp komputeryzacji BUŁ nastąpił w 1995 r., kiedy ze środków Uniwersytetu sfinansowano sieć lokalną w całym budynku Biblioteki, zaś z dotacji Fundacji Mellona zakupiono sprzęt komputerowy i zintegrowany system biblioteczny HORIZON. Z początkiem 1998 r. wdrożono dwa moduły (gromadzenia i opracowania) systemu i udostępniono OPAC. Druki zwarte wydane w roku 1998 przeszły już wyłącznie komputerową akcesję i opracowanie, tym samym zamknięty został w BUŁ katalog kartkowy. Do 2006 r. kolejno: uruchomiono moduł czasopism, rozpoczęto współpracę najpierw z Centralną Kartoteką Haseł Wzorcowych potem zaś z NUKAT, włączono do współkatalogowania dziesięć bibliotek zakładowych, rozpoczęto konwersję retrospektywną księgozbioru, kilkakrotnie przeprowadzono *upgrade* bazy

oraz przetestowano moduły udostępniania i Close Stack. Wdrożenie tych modułów nie było niestety możliwe w ówczesnej organizacji przestrzennej wypożyczalni, magazynu, i czytelni.

Wprowadzenie – obsługa informacyjna i udostępnianie

Dostęp do wielu dokumentów oraz ich powielanie (np. czasopism 19.-wiecznych i takiegoż księgozbioru), były z upływem lat ograniczane ze względu na zły stan fizyczny. Żadnych możliwości kopiowania dokumentów w celach archiwalnych nie było.

W początku 2006 r. czytelnicy mogli korzystać ogółem ze 160 miejsc w czytelniach głównych i specjalnych. Godziny pracy Wypożyczalni i Czytelni Oddziału Informacji Naukowej były ograniczone w stosunku do godzin otwarcia czytelni głównych i katalogów.

W początku 2006 r. BUŁ udostępniała czytelnikom 15 komputerów z OPAC, 6 komputerów w Czytelni Oddziału Informacji Naukowej i 2 komputery w Czytelni Głównej. Mimo niewielkiej liczby komputerów dostępnych czytelnikom w Oddziale Informacji Naukowej do roku 2006 Biblioteka przystępowała do konsorcjów oferujących bazy elektroniczne. Zwiększano systematycznie liczbę dostępnych baz – w 2006 r. było ich już dziesięć.

Jak widać, organizacja komunikacji naukowej w Bibliotece na przełomie 2005 i 2006 r. wynikała mniej z potrzeb czytelniczych, bardziej zaś z ograniczeń lokalowych i powiązanych z nimi trudności organizacyjnych:

Przełom

Starania o rozbudowę Biblioteki, podjęte już w połowie lat osiemdziesiątych, uwieńczone zostały w roku 2003 rozpoczęciem prac budowlanych. Dodatkowy, sześciokondygnacyjny budynek, o powierzchni użytkowej 12 258 m², umeblowany i wyposażony w sieć komputerową i wszystkie konieczne systemy ochronne, przekazano bibliotece w maju 2006 r. Do wakacji został zakupiony i zainstalowany sprzęt komputerowy oraz system RFID (program i sprzęt) ochrony i zarządzania zbiorami. Zgodnie z decyzją władz Uniwersytetu na pięciu kondygnacjach nowego gmachu zaprojektowano wolny dostęp do około 700 tys. woluminów, w podziemiu zaś magazyn zwarty na kolejne 700 tysięcy.

Najzwężlejsi określił ideę zmian senior budowy nowego gmachu:

Podstawowym założeniem rozbudowy Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego była zmiana organizacji i udostępniania zbiorów w nowym gmachu oraz przedłużanie, przenoszenie i rozszerzanie funkcji ze starego do nowego gmachu, trzymając się sztywno zasady równych poziomów podłóg [Andrzejewski 2005, s. 11].

BUŁ stanęła przed szansą wprowadzenia nowej organizacji komunikacji naukowej, w szerokim jej znaczeniu i dogodnie dla czytelnika, zapewniającej łatwy i szybki dostęp do dokumentów oraz wieloaspektowy dostęp do informacji i usług bibliotecznych przy umożliwieniu pracy w wygodnych i bezpiecznych pomieszczeniach.

Przemiana

W 2005 r. wybrano Klasyfikację Biblioteki Kongresu jako system ustawienia księgozbioru w wolnym dostępie i przeszkolono pierwszych pracowników. Od początku 2006 r. trwały w BUŁ merytoryczne prace związane z przygotowaniem księgozbioru, pracowników i czytelników do otwarcia połączonych budynków BUŁ z po-

czątkiem semestru zimowego. Zaprojektowano zintegrowanie systemów RFID i HORIZON, przekonwertowano dane z USOS do HORIZONA, opracowano nowe procedury technologiczne i schemat ustawienia zbiorów wg KBK, przeprowadzono szkolenia i warsztaty dla pracowników w module udostępniania i RFID.

Wprowadzono też niezbędne zmiany organizacyjne: utworzono Sekcję Wolnego Dostępu – zespół bibliotekarzy dziedzinowych i administratorów pięter, odpowiadających za dobór i ustawienie księgozbioru w magazynie otwartym i za obsługę informacyjną czytelników oraz wydzielono Oddział Czasopism.

Biblioteka została zamknięta dla czytelników w połowie lipca 2006, co dało dwa i pół miesiąca na niezbędne prace mające doprowadzić do jej otwarcia – już w nowym kształcie – w październiku. W tym czasie:

- przygotowano technicznie 44 000 książek do wolnego dostępu (wprowadzenie rekordów egzemplarzy do HORIZONA, dodanie elektronicznych czipów, oklejenie nalepkami sygnaturowymi) i ustawiono na półkach zgodnie z przyjętym schematem,
- zaktualizowano z klawiatury dane 19 815 czytelników,
- wprowadzono z klawiatury 15 275 książek z tradycyjnych kont czytelników na konta elektroniczne,
- wdrożono moduł udostępniania,
- uruchomiono system transportu podwieszonego między starym magazynem zamkniętym a Wypożyczalnią przeniesioną na parter nowego gmachu,
- zainstalowano i skonfigurowano 125 komputerów, 59 terminali, 11 serwerów i 13 drukarek pracujących w sieci w połączonych budynkach BUŁ,
- opracowano i wdrożono system limitujący czytelnikom dostęp do internetu,
- uruchomiono bramki RFID oraz 5 urządzeń do samodzielnego wypożyczania książek, 6 stanowisk w wypożyczalni i wrzutnię do samodzielnego zwrotu książek z wolnego dostępu,
- zrekonfigurowano bazę HORIZON,
- przeniesiono z Magazynu Głównego do nowego gmachu BUŁ (wolny dostęp, magazyn zwarty) ok. 220 000 wol. skatalogowanych w HORIZONIE,
- uruchomiono pracownię mikrofilmowania i skanowania zbiorów (outsourcing),
- wprowadzono do nowego budynku bibliotekę *American Corner*.

Wszystkie te prace BUŁ przeprowadziła własnymi siłami. Wyliczenie ich jest konieczne dla ukazania ogromu zadania, wysiłku i zaangażowania włożonego w przeprowadzenie zmian. Mamy już teraz pewność, że efekt był wart ceny.

W poniedziałek, 2 października, czytelnicy powrócili do Biblioteki. Od tego dnia pracuje ona sześć dni w tygodniu od godziny 8 do 20.

Nowa organizacja udostępniania i usług informacyjnych

W 2006 r. BUŁ skoncentrowała się na uruchomieniu nowego gmachu z koniecznymi podstawowymi udogodnieniami dla czytelników. Rok 2007 był nie tylko czasem wprowadzania kolejnych usług i unowocześnień, ale i konsekwentnej realizacji założenia funkcjonalnej integracji obu budynków, tak aby Biblioteka była dla czytelników spójnym organizmem łączącym nowoczesne technologie biblioteczne z tradycyjnymi, zwłaszcza, że zachowano dwa równoległe systemy udostępniania – z magazynu zamkniętego i wolnego dostępu.

Zmiany w organizacji udostępniania i usług informacyjnych w BUŁ widoczne są już od wejścia. Zgodnie z zasadą rozdzielania dróg, zaprojektowano odrębne ciągi komunikacyjne dla czytelników i pracowników, počawszy właśnie od osobnych wejść. We wszystkich obszarach przeznaczonych dla czytelników wprowadzono ujednoliconą informację wizualną: wskazania kierunków, nazwy agend, opisy zawartości pięter i regałów.

Na parterze biblioteki skupiono wszystkie podstawowe funkcje zewnętrzne: informatorium z kasą, Wypożyczalnię z punktem autoryzacji legitymacji studenckich i kart biblioteczych, stanowiska OPAC, studencki księgozbiór dydaktyczny w wolnym dostępie, wrzutnię systemu RFID, katalogi kartkowe oraz przestrzeń wystawienniczą.

Cztery wyższe kondygnacje nowego budynku zajmuje księgozbiór w wolnym dostępie. Każda kondygnacja ma wydzielony obszar czytelniany i pojedyncze stoliki w ciągach regałów. W strefie czytelnianej część stanowisk wyposażona jest w terminale z dostępem do internetu. Na wszystkich piętrach działa internet bezprzewodowy, można też korzystać z własnych laptopów. Czytelnikom umożliwiono samodzielne zamawianie i przedłużanie okresu wypożyczenia książek i czasopism z dowolnego komputera z dostępem do internetu w bibliotece i poza nią – w ten sposób zlikwidowano papierowe rewersy. Na parterze i piętrach czytelnicy korzystają z urządzeń do samodzielnego wypożyczania książek, wystarczy do tego wczytanie autoryzowanej elektronicznej karty bibliotecznej lub elektronicznej legitymacji studenckiej. Dzięki odczipowaniu wszystkich książek w magazynie zwartym, czytelnicy korzystają z nich na miejscu w całej strefie wolnego dostępu, nie zaś wyłącznie w Czytelnii Głównej pod nadzorem bibliotekarzy. Samoobsługowe kserografy ustawiono w wolnym dostępie i w Czytelnii Głównej, która – podobnie jak Czytelnia Czasopism i zbiory specjalne – została w dotychczasowych pomieszczeniach starego gmachu.

Stary i nowy gmach nie tylko są połączone komunikacyjnie na parterze oraz pierwszym i drugim piętrze. Część funkcji biblioteczych zlokalizowano tak, żeby także łączyły oba budynki. W szczególności umożliwiono czytelnikom wejście z drugiego piętra nowego gmachu do Czytelni Głównej w starym budynku oraz wnoszenie do niej książek ze strefy wolnego dostępu. Oddział Informacji Naukowej, mieszczący się na pierwszym piętrze nowego budynku, rozszerzono o czytelnię mikrofilmów i zbiorów cyfrowych oraz bibliologii na tym samym poziomie w budynku starym. Ze starego magazynu zamkniętego przeniesiono do nowego budynku kolekcję cymeliów 19. i 20. wieku. Jej magazyn i czytelnia sąsiadują ze strefą wolnego dostępu. Przejrzyste drzwi umożliwiają przeniknięcie „starego ducha” biblioteki do nowoczesnej części.

Dobrym rozwiązaniem okazało się ulokowanie w starym budynku BUŁ Czytelni Brytyjskiej. Czytelnia Brytyjska w starym i American Corner w nowym gmachu uzupełniają się ofertami – z korzyścią dla czytelników – i dodatkowo spajają w ten sposób Bibliotekę. Księgarnia z tanią książką, obok Czytelni Brytyjskiej, sprzedająca m. in. publikacje Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, uzupełnia działalność informacyjną Biblioteki.

Współpraca z użytkownikami

Nowa organizacja udostępniania i usług informacyjnych spowodowała istotne zmiany we współpracy z użytkownikami. Bezpośrednia obsługa informacyjna oczywiście pozostała, wprowadzono jednak nowe jej formy i nową grupę pracowników, którzy zobowiązani są, między innymi, do pracy informacyjnej.

W pierwszych tygodniach po otwarciu Biblioteki w październiku 2006 r. w Informatorium i przy stanowiskach OPAC, w wolnym dostępie, przy urządzeniach do samodzielnych wypożyczeń oraz wrzutni dyżurowało

dwakroć więcej osób, niż zwykła obsada stanowisk. Podobnie, w marcu 2007 r., kiedy wprowadzono zamawianie książek wyłącznie z klawiatury komputera, przy wszystkich stanowiskach pomagały czytelnikom dodatkowe osoby. Dzięki temu czytelnicy szybko zaadaptowali się do zmian, poza tym przekazaliśmy im ważną informację: „my, bibliotekarze, jesteśmy tu stale, pomożemy i odpowiemy na każde pytanie”.

Teraz czytelnicy bez wahania korzystają z Informatorium czynnego 12 godzin i z pomocy każdego napotkanego pracownika. Przede wszystkim jednak opiekują się nimi dwie grupy bibliotekarzy – pracownicy Oddziału Informacji Naukowej oraz Sekcji Wolnego Dostępu.

Oddział Informacji Naukowej prowadzi od ubiegłego roku autorskie szkolenie biblioteczne wspomagane i kończące się zaliczeniem przez internet. Przewodnik „Szkolenie biblioteczne” dostępny online na stronie BUŁ został opracowany tak, żeby służył także wszystkim innym zainteresowanym.

Zainteresowanie czytelników bazami elektronicznymi jest obecnie znacznie większe, niż źródłami tradycyjnymi, obsługą czytelników korzystających z baz zajmuje się Oddział Informacji Naukowej i Sekcja Wolnego Dostępu. OIN współpracuje z wydziałami przy testowaniu i pozyskiwaniu nowych baz elektronicznych, administruje udziałem Biblioteki w konsorcjach, i nadzoruje dostęp z komputerów domowych.

Bibliotekarze dziedzinowi i administratorzy pięter (po 8 osób) mają swoje stanowiska na każdej kondygnacji wolnego dostępu. Podstawowym zadaniem tych pracowników jest bieżąca obsługa informacyjna czytelników, podstawowa i specjalistyczna, administrowanie dostępem do internetu i porządkowanie zbiorów. Przyjmują też dezyderaty czytelników. Dobrze rozwija się współpraca specjalistów dziedzinowych z tak ważnymi użytkownikami, jakimi są wydziały. Kontaktują się oni z osobami wyznaczonymi przez dziekanów w sprawach gromadzenia, zbierają dezyderaty i konsultują własne propozycje zakupów. Oczywiście SWD współpracuje bieżąco z Oddziałem Gromadzenia. Czytelnicy niedowidzący mogą korzystać w jednej z celek do pracy indywidualnej z powiększalnika elektronicznego. W tym roku zainstalowany będzie sprzęt dla osób niewidomych.

Swobodną formą komunikowania się z czytelnikami jest wydawany od ubiegłego roku miesięczny internetowy biuletyn *biBUŁa* informujący użytkowników nie tylko o najciekawszych wydarzeniach, ale też o osiągnięciach i pracy BUŁ. Czytelnicy proszeni są też o ocenę kolejnych rozwiązań wprowadzanych w Bibliotece.

Trochę liczb

W wyniku zmian, z których najistotniejsze zostały omówione, wszyscy użytkownicy Biblioteki mają od początku 2008 r. do dyspozycji:

- 12 godzin pracy Biblioteki 6 dni w tygodniu,
- około 2 mln. zbiorów w starym magazynie, udostępnianych przez Wypożyczalnię na zewnątrz i dostępnych na miejscu w Czytelnii Głównej,
- około 350 000 książek w nowym budynku, w tym 120 000 w wolnym dostępie,
- 29 stanowisk OPAC na parterze,
- Wypożyczalnię na parterze z 5 stanowiskami do rejestracji wypożyczeń i 1 do autoryzacji kart i legitymacji,
- 5 urządzeń do samodzielnego wypożyczania książek z wolnego dostępu (selfcheck),
- 1 stanowisko do samodzielnego zwrotu książek na parterze (wrzutnia),
- 8 celek do pracy indywidualnej, w tym 2 z komputerami i 1 dla osób niedowidzących,

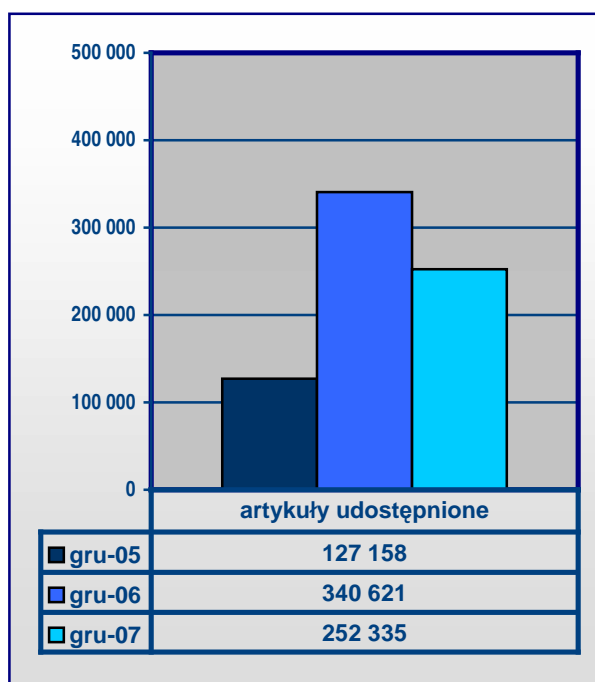
- 2 sale do pracy grupowej z 24 miejscami, w tym 12 z komputerami z dostępem do internetu i możliwością korzystania z napędów CD,
- 328 miejsc do pracy indywidualnej, w tym:
132 w wolnym dostępie, (27 z terminalami z dostępem do internetu),
192 miejsca w czytelniach głównych, Informacji Naukowej, Zbiorów Specjalnych i Cymeliów,
- 5 kserografów – na piętrach z wolnym dostępem i w Czytelni Głównej,
- pracownię Digital Center skanowania i mikrofilmowania dokumentów (outsourcing).

Efekty wymierne

Czytelnicy pozytywnie oceniają zmiany w organizacji komunikacji naukowej w Bibliotece. Potwierdzają to pierwsze roczne statystyki. Oto niektóre z nich.

Wykorzystanie baz czasopism zagranicznych dostępnych online wzrosło o 98% w stosunku do 2005 r. (spadek w roku 2007 spowodowała jedna baza – ISI Markets, pozostałe odnotowały wzrost):

1. Wykres. Wykorzystanie baz czasopism zagranicznych

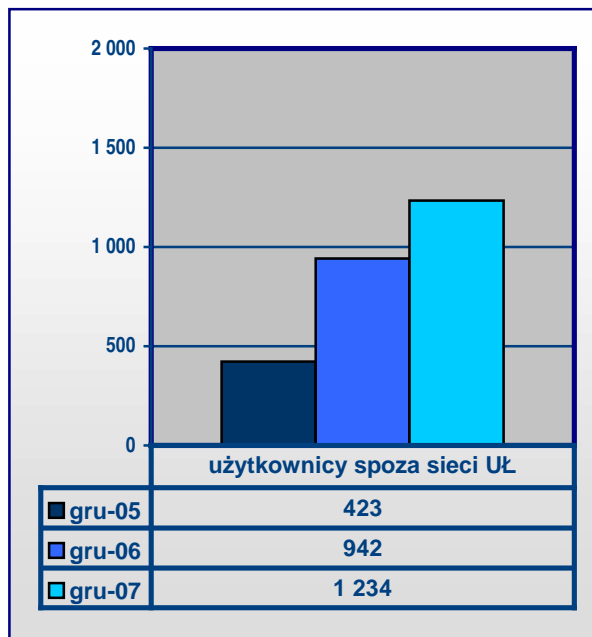

Oprac. własne, marzec 2008

Godny uwagi jest prawie trzykrotny wzrost wykorzystania baz w 2006 r. tylko w ciągu jednego, ostatniego, kwartału. Przyczyna jest oczywista – upowszechnienie dostępu (pięciokrotny wzrost liczby stanowisk dla czytelników).

Wzrasta też liczba osób korzystających z baz EBSCO, z komputerów działających poza siecią UŁ, tzw. domowych:

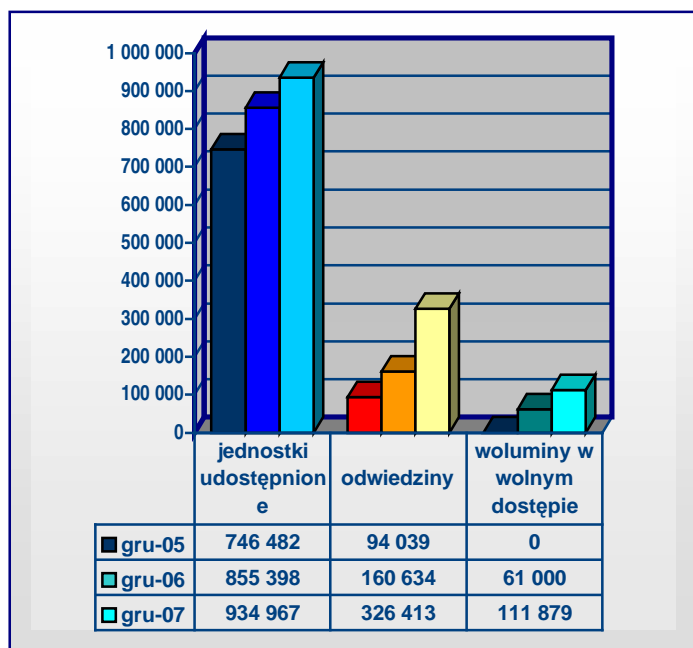
2. Wykres. Użytkownicy baz EBSCO spoza sieci UŁ

Oprac. własne, marzec 2008

Wzrost liczby jednostek udostępnionych i odwiedzin w Bibliotece jest także bardzo duży. Odwiedziny wzrosły trzykrotnie. Istotny wpływ ma na to – poza upowszechnieniem dostępu – szybki ciągły przyrost liczby woluminów w wolnym dostępie.

3. Wykres. Wypożyczenia i odwiedziny

Oprac. własne, styczeń 2008

Podsumowanie

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego – dzięki rozbudowie i podwojeniu powierzchni – wprowadziła zmiany kompleksowo. Już na etapie projektowania przewidywano rozwiązania organizacyjne, tworzące spójny zespół działań w przyszłej Bibliotece i wprowadzano do planu rozbudowy odpowiadające im rozwiązania architektoniczne i techniczne.

Z pewnością pojedyncze zmiany nie przyniosłyby tak dobrych efektów.

Użytkownicy najwyżej oceniają te udogodnienia, które i my uznaliśmy za najważniejsze:

- otwarcie Biblioteki 6 dni w tygodniu po 12 godzin,
- zapewnienie czytelnikom pełnej informacji katalogowej na miejscu i przez internet, wraz z informacją o dostępności dokumentu i możliwością jego zamówienia,
- umożliwienie stałej kontroli własnego konta z dowolnego komputera połączonego z internetem,
- wprowadzenie wolnego dostępu w układzie rzeczowym, który daje bezpośrednią informację i dostęp do konkretnego dokumentu i do piśmiennictwa z poszczególnych dziedzin wiedzy,
- udostępnienie baz elektronicznych na kilkudziesięciu stanowiskach,
- znaczące skrócenie (do ½ godz.) oczekiwania na książki zamówione do Wypożyczalni i czytelni z magazynu zamkniętego,
- udostępnianie mikrofilmów i skanów dokumentów wymagających archiwizacji i ochrony,
- zapewnienie dobrych warunków i wielu miejsc do pracy indywidualnej i grupowej w strefie wolnego dostępu, wraz z możliwością korzystania ze sprzętu komputerowego, w tym własnych notebooków,
- udostępnienie kopiarek w wolnym dostępie,
- objęcie użytkowników dobrą opieką informacyjną, w szczególności stałą, dyskretną obecność bibliotekarzy w obszarze wolnego dostępu

Równie ważne jest unowocześnienie i upowszechnienie przez internet szkolenia bibliotecznego, ułatwień dla osób niepełnosprawnych i wprowadzenie, dla wszystkich, klarownych dróg i informacji wizualnej.

Wszystkie zastosowane już w Bibliotece rozwiązania oszczędzają czas użytkowników i czynią ją przyjaznym, sprzyjającym pracy miejscem. Potrzeby użytkowników będą się zmieniać, a Biblioteka będzie musiała sprostać każdej z nich, czekają nas kolejne zmiany. To dobrze – cieszymy się, że jesteśmy na drodze, która nie ma końca, ale na celu ma sukces użytkowników.

Wykorzystane źródła i opracowania

Andrzejewski, J. (2005) Współczesne technologie biblioteczne na przykładzie rozbudowy Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi Łódź: SBP, 23 s.

Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi. <http://www.bib.uni.lodz.pl>

Sprawozdanie Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi za lata 1993–2006. Łódź 1994–2007.